

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Еленита Кирилова Великова**

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
в направление 3.9 Туризъм, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)”
на тема „Елитарен туризъм”
с автор **Светослав Матеев Калейчев**, редовен докторант към катедра „Туризъм” на
Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски”

Представеният за рецензиране дисертационен труд е предназначен за обсъждане от научно жури, определено със Заповед № 1399/27.05.2014 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград.

За по-голяма прегледност становището е структурирано в **пет части**, съдържащи последователно характеристика на структурата на дисертацията, достоинства на разработката, критичен анализ на дисертационния труд, автореферат, справка за приносите и публикации и заключение. Становището е изготвено в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски” – гр. Благоевград.

I. Кратка характеристика на структурата на дисертацията

Дисертационният труд е разработен в обем от 238 страници, от които 19 страници са списък на използваната литература. Библиографската справка е съставена от 247 информационни източника, от които 13 на кирилица, 193 на латиница и 41 интернет източника. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани въпросите, свързани с теоретичната, методологическата и приложната рамка на елитарния туризъм.

II. Достоинства на разработката

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Актуалността на темата е ясно обоснована, предвид на нарастващото в световен мащаб потребление, насочено към продукти с елитарен характер. Предметът и обектът на изследване са правилно определени, целта и задачите са коректно изведени, като прецизно отразяват извършената изследователска работа от докторанта. Със своите достоинства се отличават методологията на изследването, възприетите ограничения, полезността и

научната новост на дисертационния труд. Изложението и използваната литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. Стилът на дисертацията също е добър.

На структурата на дисертационния труд също може да се даде висока оценка. Много добре в началото на дисертацията е проследено възникването на идеята за елитарния туризъм, обоснована чрез концепциите за лукса. Подробно, но без изпадане в прекалена детайлизация, са изяснени особеностите в потреблението на елитарния туризъм и конкретното му проявление в сферата на туризма. При изследване на методологическите въпроси на елитарния туризъм е обоснована необходимостта от прилагането на комплексен подход към неговата концепция, уточнени са различните методи за неговия анализ и оценка, определени са възможностите за постигането на удовлетвореност от неговото потребление чрез повишаване на качеството на елитарния туристически продукт. Приложните аспекти са представени като стратегически перспективи за елитарния туризъм. Въз основа на анализа на различни теоретични модели е разработен модел за повишаване на удовлетвореността от елитарния туризъм. Логично са проучени потребителските нагласи по отношение на удовлетвореността от елитарния туризъм сред две групи респонденти. Проведените допълнителни проучвания в хотелски комплекс „Хелена Ризорт“ са основа за разработването на вероятностен модел на удовлетвореност по отношение на елитарността в туристическото предложение, който в последствие е внедрен. Повторните изследвания потвърждават ефективността на модела и дават насоки за бъдещо усъвършенстване.

Предложеният модел за определяне на удовлетвореността от елитарния туризъм успешно може да се използва и от други туристически предприятия. Изводите и резултатите от изследването са прецизни и дават конкретни насоки за подобряването на работата на изследвания хотел. Дисертацията е оформена грижливо и според изискванията. Библиографията е изчерпателна.

III. Критичен анализ на дисертационния труд

Въпреки достойнствата на дисертационния труд могат да бъдат очертани и някои слабости. По-конкретно имам предвид следните:

1. **По увода:** По-коректно би било според мен авторът да определи обекта и предмета още в началото на дисертационното изследване, за да се уточни какво точно ще се изследва в последствие. Малко по-подробно е могло да се

обоснове и актуалността на темата, определяща и основните мотиви за подобен род изследване.

2. **Първа глава:** За по-голяма прегледност е добре в началото на първа глава да се изясни връзката между лукса и елитарността и по този начин да се обосноват анализите в последващото изложение.
3. **Втора глава:** Целесъобразно би било и включването на концепциите за постигането на качество и удовлетвореност от потреблението на туристическия продукт, разработени от български автори (по-конкретно имам предвид трудовете на проф. д-р М. Рибов). От по-подробно разясняване се нуждае фиг. 11 на стр. 84.
4. **Трета глава:** С оглед малко намаляване на обема на дисертационния труд някои от предложените модели могат да бъдат съкратени, тъй като изследват и установяват близки или почти еднакви параметри на удовлетвореността (стр.135, 137, 143).
5. **Заклучение:** Заклучението коректно включва изводи и препоръки, изведени от трите глави на дисертацията и от конкретното изследване, проведено от докторанта. Определени са и бъдещите насоки на изследователската работа.

Посочените слабости са от техническо естество, не особено сериозни и с препоръчителен характер, характерни за работата на един млад изследовател, което не поставя под съмнение изразените достойнства на дисертационния труд и извършената работа от докторанта.

IV. Автореферат, справка за приносите и публикации

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на труда. Подготвен е в обем от 45 страници компютърно набран текст и е съставен от седем части, които се отнасят за общата характеристика, структурата и изложението на дисертационния труд, насоки за бъдеща изследователска работа, заключение, справка за приносите и списък на публикациите, свързани с дисертационното изследване. Справката за приносите, представена с дисертационния труд, отразява обективно реалните достижения на докторанта. Приемам изцяло изведените **приноси**.

По вид и брой представените **публикации** съответстват на обявените от докторанта в приложения списък и автореферата. Общо са представени четири публикации. Една от публикациите е статия, а три – доклади (два от тях на английски,

изнесени на международни конференции). Считам, че тези публикации представят реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката.

V. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Калейчев безспорно е постигнал и изпълнил. Практическата част е задълбочена, добре аргументирана и добросъвестна. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторантът демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационното изследване. Самооценката за научните приноси е точна и отговаря на действителните приноси. Светослав Калейчев има сериозни научни публикации по темата на дисертацията. Анализирания дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма в България.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Светослав Матеев Калейчев образователната и научна степен „доктор“ в направление 3.9 Туризм, научна специалност „Икономика и управление (туризм)“.

22.06.2014 г.

Гр. София

Член на научното жури:

/доц. д-р Е. Великова/